

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

LŐFIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyedévre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok-, tanítók-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre 6 K. Tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.Főmunkatárs: **FÜLEI SZ. LAJOS**

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hóva minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adtnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz.

M. t. Olvasóinkhoz.

A „Székely-Udvarhely“ mai számával befejezi nyolcz éves pályafutását és kilenczedik évfolyamába lép.

Nyolcz hosszú éven át, mint uttörő e székely vármegye kebelében évről-évre — megcsúszva — a kezdet nehézségeivel küzdött... Nyolcz évvel ezelőtt szabad volt a tér, de hiányzott a bátor harcos, ki félelem nélkül kiálljon a küzdő tere; a ki szűkebb hazánk: e székely anyavármegye jóvoltáért kész legyen anyagi áldozatra is... Szabad volt a tér és üres, nem volt, a ki életerős székelyeink munkabíró karjait tette buzditsa; társadalmi, gazdasági, ipari és kereskedelmi életébe lelket öntsön s azok fejlesztését elősegítse. Hiányzott egy sajtó-organum és ennek a hiánynak pótlására született meg 1884. év karácsony első napján, a szeretet legfőbb ünnepén a „Székely-Udvarhely“, mint Udvarhelyvármegye hivatalos közlönye, a vármegye akkori intézőinek lelkes támogatásával.

Sok, igen sok megpróbáltatás volt e lapnak osztályrésze s e mellett mégis — csodálatosképen — évről-évre fejlődött, gyarapodott.

A vármegye vezetésében minduntalan beállott változások következtében — a „Székely-Udvarhely“ hivatalos lap lévén — szerkesztése sokszor nagy nehézségekbe ütközött, miután állandóan saját lábán szeretett járni s a jog, törvény és igazság szent eszméit tartotta szem előtt. Bátran kimondhatjuk, hogy pártviszályok, felekezeti küzdelmek megtéveszteni nem tudták; klikkek szolgálatába nem állott, hanem mindig és mindenben a hamisítatlan székely hazaszeretetét higgadt, megfontolt, de azért őszinte hangján tárgyalta a napirendre került kérdéseket.

A felette nagy hullámokat vert vármegyei áldatlan testvérharcz helyett a békes, áldásos közéleti és társadalmi munkálkodás, székely testvéri szeretet megszilárdításában nem csekély része van a „Székely-Udvarhely“-nek.

Példák felsorolásától tartózkodunk. Elismerést, babért hivatásunkból kifolyó kötelességeink teljesítése miatt nem várunk: „A Mór megtette kötelességeit“...

Azonban a „Székely-Udvarhely“ még nem tartja befejezettnek szerény munkálkodását; habár „Udvarhelyvármegyének hivatalos lapja“ nem is lesz ezentúl, mivel a vármegye újévtől — a helyett, hogy meglevő „hivatalos lapját“ a miniszteri rendelet szerint átalakította volna — külön, önálló és csakis hivatalos közleményeket

tartalmazó lapot fog szerkesztetni: „Udvarhelyvármegye hivatalos lapja“ címmel. Ezzel a „Székely-Udvarhely“-nek egyelőre csakis annyi köze lesz, hogy egy nyomdában jelennek meg s a hivatalos lapot is a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatala adja ki — a vármegye községeknek eddigi mérsékelt hozzájárulásával.

Nyolcz év után tehát most már eljutottunk oda, hogy ezután — minden hivatalos támogatás nélkül — a „Székely-Udvarhely“ önállóan, teljesen függetlenül, saját önkéntes előfizetőinek jóindulatú, eddig is hálásan tapasztalt kitartó pártfogása, hathatós támogatása folytán tartsa fenn magát és — ha az eddiginél is jobban lehet — még inkább a nagyközönségé legyen...

A székely közigazdasági, társadalmi és közmívelődési munkálkodás nagy feladatokkal ró minden igaz hazafi és honleány vállaira. Ebből az oroszlanrész azonban a sajtót illeti. A „Székely-Udvarhely“ jövőre is megmarad ennek a magyar nemzeti szempontból is kiváló fontosságú, de a bajok kellő oldaláról való felismerésének hiánya miatt — igen lassan haladó kérdésnek kitartó tárgyalása, tisztázása mellett, mert ez közvetlen népünk boldogításának ügye, a melylyel minden hazáját

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGYÁJA.

Székelyországi kép.*

Írta: Demeter Dénes.

(A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárczája.)

Erdősi András szolgáló volt még a régi jó időben. Abban az időben, a mikor még az ember megtérült idehaza. Hej, mert Székelyország áldott ország! A magyar haza szabadságának mindég erős bástyája volt. Kristály tiszta vize, aranya, ezüstje, sója és egészséges jó levegője és fája. Ezek mellett meg gabnája is mindég termelt annyi, a melyből takarékosan megelégedt népe. Nem ment még imádkozni sem az oláh, sem a szász sógorhoz, hanem véres verejtékekkel épített templomában magyar nyelven imádkozta a magyarok Istenét. Másképpen is szólt akkor az ének és másképpen zúgtak a harangok. Nem csak a szegények értették meg hívó szavát, hanem a gazdagok is, kiknek a tulipános ládafiában egymást nyomta a 100 frtos bankó. Nem tulmagas kamatért segítettek akkor a szűkölködőkön, hanem mert — jót tenni: *erény*. Az Erdősi András uram idejében kevesebbet bölcselkedtek, többet tettek; templomot, iskolát és más középületet annyi idő alatt felépítettek, mint ma a mennyit veszekednek felette. Akkor a papnak, iskolamesternek, harangozónak nem azért adták meg a bért, mert „tartoztak vele“, hanem mert a székely szív hamisítatlan vallásos érzete parancsolta ezt. Akkor nem

is volt katona, kit legalább a »tarentai pók« meg nem csipett; *most csak a szomszédba viszik, a hol hazai turóstepényen is megélhet, mégis úgy kesereg Attila unokája, mintha egyenesen a pápuák közé telepítenék*...

Erdősi András tehát, miután vagy tizenkét esztendeig ette a császár kenyerét, beállt szolgálóknak. És gazdáját sokáig szolgálta székely becsülettel. S miután szolgáló kereményét nem itta el, nem ruházkodta fel, sőt nem is tette kártyára, hanem ment falujába s megtakarított pénzén földet vett ki haszonbérbe. Az Isten megáldotta szorgalmát, igyekezetét s pár év múlva már nem haszonbérbe vette, hanem örök tulajdonjoggal. Majd megnősült s munkás, takarékos élettársával annyira vitte dolgát az Ur, hogy szép belsősége s nem megvetendő külsősége is volt. Nem sokára már vagyoni állásánál fogva is az első között foglalt helyet székely falujában.

De azért nem hita el magát. Többől-többre igyekezett. Mig a vele egy fokozott állók a kocsmaszála mellett találták a legnagyobb élvezetet, ő otthon foglalatostkodott; neki mindég akad dolga, de jutott ideje a templomba járni is. Különben erre csak annak nincs ideje, a ki fél oda menni s retteg „az Isten orczájának fényességében“ elmerülni.

Három serdülő gyermekét is, kik közül kettő fiu, egy leány volt, így nevelte: *székely becsületességben*.

Vajha ma is ebben nevelnék a gyermeket! Nem hullana annyi könny apák s anyák szemekből.

Erdősi András így boldog családi körben megelégedetten élt. Gyermekai, miként az erdő fenyője szép sorjában növekedtek. Nem gondolt

a világgal, a mely sok mindent csacsogott róla. Pedig szolgáló sorsból való felemelkedése tengernyi mende-mondára adott alkalmat. Nem bántotta őt a gyanúsítás, hogy meglevő vagyonát — innen meg amonnan — így és úgy szerezte; könnyű volt neki meggazdagodni. Megnyugtatta lelkiismerete, ez a megvesztegethetetlen bíró. Ma az ilyen gyanúsításért, pletyka beszédért perre vagy hajba mennének az emberek s keresnek a *nem igazukat*. Erdősinek igaza volt, nem ment azt keresni. Még az sem bántotta, hogy bírónak nem választották meg, pedig meg volt a hozzá való ismerete. A katonaságnál az őrmesterség vitte volt. Bíró volt családjában, melynek ügyeit szeretettel intézte, bírāja volt önmagának s így legnagyobb, mert saját magának tudott parancsolni. Nagyobb fiát is besorozták; huszár lett. Erdősi csak most érzett igazi örömet, hogy fia is szolgálhatja a hazát. Mert úgy gondolkozott, hogy ez édes jó anyától nemcsak várni, s annak jószágát igénybe venni kell, de annak szolgálni is szent kötelesség! Az öröm testvére azonban a bánat. Erdősi is egy nagyon nagy bánatra virradott, pecsétes levélben jött a hír, hogy ifjabb Erdősi Andrást lova főberugta, meghalt.

Jól mondják, hogy a bánat nem jár egyedül; miként, ha az ég beborul nemcsak egy csepp eső esik, hanem hull az sergestől, az Erdősi bánata is többet magával jött.

Kisebbik fia az apai portán gazdálkodott. leánya pedig a szomszéd faluban jó helyen szolgált. Nem azért, hogy erre szüksége lett volna az Erdősi-családnak, hanem, hogy tanuljon. Mert abban az időben a jobb módú gazdák is kiadták leánygyermeküket a háztól, kevesebb bérért jó

* Szerző H. Karácsonfalva községháza felavatási ünnepén felolvasta.

kösty Ferenczné, Rickl Antalné stb. stb. urnó- és a debreczeni szép, kedves és hazafias nyoknak koszorúját.

Pont 10 órakor jelent meg a Székely Bazar nőke Puky Gyula főispán Pünkösty Ferencz szaki tanácsos, a Székely Társaság elnöke kíséretében, a kiket a Kereskedő Társulat díszterem előcsarnokában, a rendező bizottság elnöke Puky Ferencz elnök fogadott.

Pünkösty Ferencz, mint a Székely Társaság nőke, üdvözlővén a védnököt s röviden ismerte azt a célt, melynek érdekében a Székely Bazar rendezését a Székely Társaság elhatározta, kérte, hogy a Székely Bazar nyissa meg. Puky Gyula főispán, mint védnök röviden és a tömegszokott tartalmas beszéddel üdvözölte a magyar szívében megjelent munkás székely fajta fajnak megmentésére megindított akciót hazafias cselekedetnek tartja, mely nemcsak népfaj megerősítésére, hanem az egész magyar nemzet életére kifog hatni következményeiben. Innen ezért a midőn megvitja a debreczeni Székely Társaság által rendezett Székely Bazar, jelenti, hogy az ily irányú törekvéseknek jövőben is lelkes barátja leend.

A hazafias beszéd elhangzása után feltárlak a díszterem ajtóit s megjelent előttünk szülőldem és népének előttem oly kedves és, oly ismerős munkáinak gyönyörködhető tárgyai.

Szorongásig megtelt a tágas terem és megindult a vásár. Csak úgy kapkodtak a szebbnél szebb tárgyakat, melyek, mint háztartási cikkek elkülöníthetetlenek is. E jelenet arról győzött meg, hogy a székely testvéreim megmentésére irányuló kezű egyik leghatalmasabb eszköze a székely har terjesztése, ismertetése, mert a mig egyfelől szorgalmas nép megélhetését biztosítjuk, addig másfelől az osztrák és cseh hasonnemű, de nagy ipartermékeit szorítják hazánkból ki.

Vantsa György.

Egyházi élet.

A III-ik Szent Antal estélynek fáradhatatlan rendezői teljes eredményben gyönyörködhettek. A karácsoni előkészületek dacára zsufozásig megtelt a nagyterem s ott láttuk közéletünk előkelőit igen nagy számban. A kath. dalkör szépen sikerült bevezető éneke vonult ki új vezetőjével, ambar csak — mivel éppen jelen voltak — általában adták kérték fel erre őket. Szabó Katinka szavalatával — bár maga a darab nem egészen lapintatosan lett megválasztva — hazafias vonatkozása és művészi előadása által nagy hatást ért el. Jánosy Iluska tiszta csengő hangján zengő és lelkéből fakadt éneke: az Istenbe vetett bizalom egész magaslatára emelt. Látszik, hogy saját szerzeménye: annyira áthatottan éneklé, hogy még a közönyös szívekben is lángra gyújtá a kis Jézus hitének lappangó szikráit. Mihálovics Bélánét a meg-megújuló taps kényszeríté, hogy egy másik darabbal is gyönyörködtesse. Dr. Lukácsffy István ügyvéd: a karácson nagy jelentőségéből indulva ki, nagyszerűen mutatott reá, miként kellene megörvendeztetni a kis Jézust, t. i. hogy nemcsak szavakban, de a társadalom cselekedeteibe is be kellene vinni a keresztényies érzést és gondolkodást. Szándékosan említjük legutóljára Hann Peppi tüneményesen szép szavalatát, melyben Máriának, mint a tenger csillagának csodás segítségét rajzolja. Egészen magával ragadott mindannyiunkat. A részvét és öröm könnyeivel szemünkben, mozdulatlanul és visszafojtott lélegzettel élveztük végig az estélynek e fénypontját. Csak ez is megérdemelte volna mérföldkegimenni érette, több épület és nemes szórakozást nyújtott, mint egész könyvek olvasása. Az estélyekre megjelentek önkéntes adakozásaiból begyűlt pénzen az elnökség fát vásárolt és kiosztotta valláskülönbség nélkül, hogy legalább a megváltó születésének éjjelén, mindenki meleg házában elmélkedhessék Isten végtelen jóságáról és szeretetéről. — S.

A IV. Szent Antal estély — mint már jelezve volt — vasárnap (28-aa) lesz. Rendezők: Mántó Miklósné, Ferenczy Györgyné, Péterffy Istvánné és Mántó Irén kisasszony. — Programja: 1. Bevezető énekel a dalkör. 2. Szaval Flórián Mariska k. a. 3. Szabad előadást tart Embery Árpád főgymn tanár. 4. Szaval Losdorfer Ervin. 5. Quartette. Éneklük Poppov Péter a dalárda karnagya, Bots Lajos, Kápebó József és Péterffy István. 6. Szaval Szalay Aranka k. a. 7. Ének. Jegyek előre ingyen válthatók Tamási Peterné elnökönél, de mivel az idő rövid, az estély megnyitása előtt ott is. Kezdeté este 7 órakor.

Irodalom.

A Magyar Hirlap már teljes tizenkét esztendő óta szolgálja hiven és osztatlanul a magyar közönség érdekeit. Szinte páratlanul áll a Magyar Hirlap abban hogy mindenképen teljesen független. Sem politikai pártnak, sem osztályoknak, sem a hatalomnak alárendelve nincsen. A legnagyobb szabadsággal hirdeti meggyőződéseit úgy a politikában, mint bármely társadalmi kérdésben is. A Magyar Hirlap irányadója, parancsolója egyes-egyedül a közérdek. Ehhez képest politikai programja az eszményi liberalizmus, társulva a legtisztább demokratizmussal. S mindebben is mindenképpen tetőtől-talpig magyar. A magyar érdekek feltétlen, megalkuvást nem ösmerő szószólója és védelmezője a Magyar Hirlap. Pártok keretéhez semmiképpen sem kötöttén hirdeti hazafias meggyőződését úgy a nagy, mint a kis dolgokban. A legéberebb figyelemmel kíséri mindazt, amivel a magyar nemzet sorsa bármely czímen összefügg. A nemzeti kialakulás harczaiban és forrongásaiban a Magyar Hirlap a legélelnebben figyelő, felvilágosító és irányító részt veszi. A közigazgatás tökéletesítését s az igazi magyar szempontoknak megfelelővé tételét: kiküzdendő programpontjai közt is első helyen sürgeti. A Magyar Hirlap állandó munkatársai közt az ország elsőrangú írói és hrlapírói vannak. Mig egyrészt szépirodalmi közleményei, regényei, tárczái s egyéb nemű cikkei — megannyi irodalmi csemege; másrészt hirszolgálatá úgy megbízhatóság, mint gyorsaság és bőség szempontjából tökéletes es felülmulhatatlan a rovatok változatossága kimeríthetetlen a Magyar Hirlap hasábjain. A rendes hír-rovatokon kívül „A társaság” című külön rovata van, mulató közlemények számára. A nők pedig az asszonyok rovataiban találják meg minden vasárnap az őket legközelebbtől érdeklő cikkek és tudnivalók egész gyűjteményét. A Magyar Hirlap gyakran közöl érdekes magyarázó képeket is, amikor ezzel szolgálatot tehet a közönségnek. Közleményei megválogatásában mindig a tisztult izlés, az irodalmi színvonal s a jó erkölcs vezeti a Magyar Hirlapot. Legközelebb teljesen magyar tárgyú és izű érdekes regényt kezd a Magyar Hirlap Bársony István tollából. Különös kedvezménytel is bőségesen szolgál a Magyar Hirlap azoknak, akik előfizetői. Január elsejével belépő negyedéves előfizetőink külön kedvezményként, ezidei karácsoni könyvajándékunkból három kötetet, féléves előfizetők hat kötetet kapnak teljesen ingyen. A könyveket az előfizetés beérkezése után azonnal megküldjük. Emellett természetesen az 1903. évi karácsoni könyvajándékból is annyi kötetet kapnak, ahány hónapig 1903. karácsonáig egyfolytában a Magyar Hirlap előfizetői voltak. A január elsejével belépő negyedéves új előfizetők tehát 1903. karácsonáig tizenöt kötet regényt, a féléves új előfizetők tizennyolc kötet regényt kapnak teljesen ingyen. A Magyar Hirlap előfizetési ára: negyedévre hét korona, félévre tizenegy korona, egy óra 2 korona 40 fillér. A Magyar Hirlap kiadóhivatala, V., Honvéd-utca 10.

A „Magyar Nemzet”, melynek főszerkesztője Jókai Mór a költőfejedelem és Beksics Gusztáv a legnagyobb magyar publicista, felelős szerkesztője Adorján Sándor, az új év alkalmából új előfizetést hirdet. A lapot felesleges újból olvasóink figyelmébe ajánlani. Politikai irányja mindenki előtt ismeretes: a szabadelvű eszmék lelkes zászlóvivője és e zászlót fennen lobogtatja hosszú évek óta. Vezércikkelyeit a főszerkesztőn kívül a legelső liberális publicisták írják Összeköttetései révén politikai híreit mindig az első forrásból kapja s értesüléseivel megelőzi az összes fővárosi lapokat. Tárczarovatát, melyben Jókai Mór írja legújabb műveit, elsőrangú szépirodalmi írók gazgagítják, újdonság rovata gazdag és élénk; színházi rovatát Keszler József a külföldön is szaktekintélynek elismert kritikus vezeti. Külön levelezőket tart Bécsben, Berlinben, Párisban, Londonban s Európa többi fontosabb politikai központjában. Ezért távirati és telefonjelentései mindenkor gyorsak és megbízhatók. A Magyar Nemzet a fővárosban este jelenik meg s így vidéken megelőzve az összes fővárosi lapokat már korán reggel kapható. Előfizetési ára negyedévre 6 K Megrendelő cím: Magyar Nemzet kiadóhiv. Budapest, Kerepesi-ut 54.

Voltaire és Nagy Friderik kezeirását hozza a Nagy Képes Világtörténet legújabb füzeté. A két nagyságnak, a két királynak kezeirása egy lapon. Voltaire sokat volt Sans Souciban, a hová Nagy Frigyes meghívta őt, hogy a Föld legnagyobb írója a legnagyobb király udvara fényét emelje. Együttlétük azonban nem volt valami boldog. Állandó czivakodásban és haragban éltek. A király rossz verseit adta Voltairenek korrigálni, javíttatni és Voltaire panaszkodva és nyögve végezte ezt a munkát, királyi pártfogója házi feladatainak irodalmi gyomlálgatását. Maga írta egy barátjának: „Keserű sors ez, a király szennyését mosni.” A király nyomára jutott ennek s érezte haragját a költővel, a kit ez csak még jobban elkésztett. Szinte arra az orosz költőre emlékeztet a Voltaire helyzete, a kivel egy czár szokta javíttatni stilygyakorlatait és mikor az azokat rosszaknak találta, olombányába küldte a poétát. Mikor az onnan kiszabadult, visszafogadta udvarába, de mikor újabb verseit megmutatta neki, a poéta felállt és kifelé indult. „Hová megy?” rivált rá a császár. „A bányába. Felség.” Macaulay hosszasan foglalkozik Nagy Friderikről írt esszéjében Voltaire és Nagy Friderik viszonyával, most pedig a Világtörténet egy lapon hozza kezük vonását 173 füzetében. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet a a diszes felbörkötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részevnytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

A vérvád. A század legérdekesebb, legnagyobb és legszenzációsabb pöre kétségkívül a tisztaeszleári vérvád tárgyalása volt. a mely a maga idején egyenesen abszorbeálta a közvélemény minden érdeklődését. Mégis, ez a pör, a mely csak tünete volt egy ezeréves forrongásnak, még most se áll tisztán, tökéletes képet nyújtva a nagyközönség előtt. Eötvös Károly, a kiváló politikus, író és kriminalista most kitölti a nagy hézagot s az Egyetértésben hitelesen és emellett a nagy író minden pszichológiai és művészeti fegyverével megírja a vérvád teljes történetét egy nagy, hatalmas es örök becsű munkában, a melynek címe: „A nagy per, mely ezer év óta foly s ma sincs vége.” Ez a munka már a második kötet vége felé jár s most az Egyetértés azt a nagy és költséges kedvezményt nyújtja minden új előfizetőjének, hogy az eddig megjelent két kötetnyi művet teljesen ingyen megküldi. Az Egyetértés emellett a legnagyobb, legelterjedtebb és legmagyarabb újságja az országnak, a melynek rendes járatói nemcsak a legjobb és legfüggetlenebb magyar újságot kapják, de számos oly kedvezményt élveznek, a minőben egyetelen magyar lap sem részesítheti előfizetőit. Hírrovata a legbőségebb, táviratai a legfrissebbek, politikája a legállandóbb. Országgyűlési tudósításai és gazdasági rovatai bőségesek és tökéletesek, s emellett olvasmányokra is bőven jut tér. Ezeket a legkitünőbb regényeken és magyar írók eredeti tárczáin kívül főképp a Mozgó képek és Különfélék gazdag és változatos rovataiban találja meg az olvasó, a kinek még a poezisból is van része, amennyiben az Egyetértés minden egyes számában közöl egy-két kitünő verset Különös érdekessége az Egyetértésnek hogy minden héten legalább egyszer, a mellékletek élén elsőrangú művészekből származó politikai vagy társadalmi karikatúrát hoz. Élénk, pompás, művészi képek ezek és négy-öt színben jelennek meg. Karácsonkor, a szent ünnepre az Egyetértés rendkívül érdekes és szokatlan terjedelmű számmal lepte meg az olvasót.

Maga ez a karácsoni szám egy egész kötetre való anyagot ad, telve irodalmi becsű és közhasznú alkotásokkal. A magyar irodalom legjelesebbjei írják ezt a karácsoni számot, a melyet azonfelül kiváló művészek színes képei élelitenek. A ház asszonyának, a gyermekeknek is azonfelül, hogy lapjuk az Egyetértés hasznos olvasmányuk, egyuttal Divatlapjuk is. A ki csak kívánja, kedvezményes áron, (egész évre 4 frtért, félévre 2 frtért, negyedévre 1 frtért) kaphatja a kitünően szerkesztett, modern divatlapot, mely más uton tetemesen drágább. Az Egyetértés előfizetési árai: egy hónapra 1 frt 50 kr, negyedévre 5 frt, félévre 10 frt. Az előfizetési pénzek (legközelszerűbben postautalványon) az Egyetértés kiadóhivatalába küldendők, IV., Vármegeye-utca 11. szám.

Nyilatkozat.

A következő sorokat vettük:

A „Székely Udvarhely“ f. hó 21-én megjelent számának „Különfélék“ rovatában egy közlemény látott napvilágot, melyben tudósító egy magának feltett kérdésre: (Miért nem szavaztak?) adja meg a feleletet.

E feleletben az Udvarhelymegyei takarékpénztár kötelekében álló törvényhatósági bizottsági tagokra nézve azon gyanúsítás foglaltatik, hogy a vármegyei pénzek elhelyezések kérdésében megejtett névszerinti szavazásnál azért tartózkodtak a szavazástól, mert, mint az intézet belső ügyeivel ismerősök, az ott elhelyezett tőkékért nem voltak hajlandók elvállalni a felelősséget.

E gyanúsításra az érdekeltek itt is kijelentik, hogy készséggel viselnek minden törvényes felelősséget, a mi az intézetnél elhelyezett idegen vagyona nézve őket terheli.

A szóbanforgó szavazásnál azonban, éppen úgy, mint előző években keresztültvitt hasonló szavazásoknál egyfelől a vármegyei rendezéséről szóló 1886. évi XXI. törv. 50 §. 3. ik bekezdésében foglalt azon rendelkezésből kifolyólag tartózkodtak a szavazástól, mely az érdekeltés esetében a bizottsági tagokat ettől eltiltja, — másfelől ezen törvényes elv alkalmazásaképpen m. kir. belügyminiszter urnak 1897. évi 120035. sz. e. kiadott döntvénye folytán, mely egy községi képviselőtestület által hozott s az illetékes törvényhatósági bizottság által jóváhagyott hasonló határozatot azon okból semmisített meg, mert a községi képviselőtestületben hozott s az árwapénzek elhelyezésére vonatkozó határozatnál szavazatukkal közreműködtek azon pénztintézet választmányi és igazgatósági tagjai is, a mely pénztintézetnél az árwapénzek elhelyezése határozatilag kimondatott.

Nem szavaztak továbbá azért is, mert a jó ízléssel nem tartották és tartják összeférőnek, hogy az általuk vezetett pénztintézet iránt a bizalom megszavazásánál beavatkozzanak s a törvényhatósági bizottság nem érdekelt tagjainak engedték át a bírói szerepet annak megítélésénél, hogy az általuk vezetett intézet érdemes-e — s ha igen, mily fokára a bizalomnak.

Még csak annyit jegyzünk meg, hogy a tudósító azon állításának, miszerint az elnöki székéből az övéhez hasonló kijelentés tételét volna, teljességgel nem adhatunk hitelt, mert az elnöki szék ezidőszerinti birtokosának ismert tárgyilagosságával azt semmiképpen sem volnánk képesek összeegyeztetni.

Az Udvarhelymegyei takarékpénztár felügyelőbizottságának és igazgatóságának 1902. december hó 26-án tartott üléséből

Ezen „Nyilatkozat“-ból szívesen vesszük tudomásul, hogy „az érdekeltek készséggel viselnek minden törvényes felelősséget, a mi az intézetnél elhelyezett idegen vagyona nézve őket terheli“. Azonban azt az állítást, hogy a törvényhatósági közgyűlésen az előző években, pl. közelebről 1900. és 1901-ben is teljesen a törvényhatósági bizottság nem érdekelt tagjainak engedték át a bírói szerepet annak megítélésénél, hogy az általuk vezetett intézet érdemes-e s ha igen, mily fokára a bizalomnak — kénytelenek vagyunk kétségbe vonni, az előttünk álló kétségtelen hitelt érdemlő adatok alapján. Másfelől az idézett törvény hivatkozott §-a és ama belügyminiszteri döntvény közvetlen érdekeltéséről szól. A mi pedig az elnöki megjegyzést illeti, az aközgyűlésnek pártatlan és tárgyilagosságot vezetőjét sehogy sem zárja ki. Ezt különben a nyilatkozók is elismerik.

Különfélék.

— A „Székely-Udvarhely“ 1903. évi január hó 1-től hetenkint kétszer, vagyis minden csütörtökön és vasárnap reggel fog megjelenni.

A „Székely-Udvarhely“ 1903. évi, hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel megjelenő ujság kilencedik évfolyamára ezennel előfizetést nyitunk. Előfizetési árak: egész évre 10 K, Félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Papoknak, tanítóknak gazdasági egyleti tagoknak, közsé-

geknek és községi előjáróknak egész évre 8 K, a vármegyei tanítóegyesület tagjainak, községi és körjegyzőknek 7 K. — Azon t. előfizetőinket, kik hátralékban vannak, kérjük hátralékaik sürgős beküldésére és előfizetésük mielőbbi szíves megújítására. — Az előfizetések postadíjmentes beküldése céljából mai számunkhoz postatakarék-pénztári befizetési lapokat mellékelünk.

Kérjük azoknak fölhasználását. Teljes tisztelettel: a „Székely-Udvarhely“ szerkesztősege és kiadóhivatala.

— **Juris doctor.** Alsósímenfalvi ifj. Elekes Dénes végzett jogászt a kolozsvári tud. egyetemen e hó 20-án avatták föl a jogtudományok doctorává.

— **Kinevezések.** A pénzügyi m. kir. miniszter Szarka Tivadar segesvári kir. pénzügyi fogalmazót a helybeli kir. pénzügyigazgatóságához pénzügyi segédtitkárnak nevezte ki. — A vármegyei pénztári és számvéveségi teendőinek ellátásáról szóló 1902. évi III. t. cz. 14. §-a értelmében a m. kir. pénzügyminiszterium az udvarhelymegyei pénztárnál és számvéveségnél alkalmazásban álló tisztviselők közül 1903. évi január hó 1-ével rendelkezési állapotba helyezte és ideiglenes szolgálattételre beosztotta a székelyudvarhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéveséghez: Golthárd János pénztárost, Németh Albert főszámvevőt, Ferenczy Ferencz ellenőrt, Konecz Aurél alszámvevőt, Dobay Zoltán alszámvevőt, Barra Árpád irnokot, Gyertyanffy Boldizsár díjnokot és Bocz Endre díjtalan számgyakornokot, továbbá a székelyudvarhelyi m. kir. állampénztárhoz (adóhivatalhoz) Soó Domokos pénztári tisztet.

— **Eljegyzés.** Nagy Dénes csiksomlyói főgymnasiumi tanár eljegyezte Kiss Róziát, Kiss Károly ev. ref. lelkész leányát Agyagfalván.

— **Új állatorvos.** A földmivelésügyi miniszter Brüll Adolf állatorvost szolgálattételre vármegyénk székelykereszturi járásába osztotta be.

— **Székely Dalegyületünk** január hó 4-én rendezendő hangversenye nemcsak a gazdag műsor választékossága, de a szereplők egyéniségénél fogva is a szokottnál jóval nagyobb szabásúnak ígérkezik. Vidéki városban valósággal eseményszámúba megy ily magas művészi nivón álló hangverseny létesíthetése, mely éppen azért méltán megérdemli, hogy minden szépért és jóért lelkesedni és áldozni kész közönségünk nemcsak az oly magas színt elért szolgáló s székely anyavárosunknak országszerte annyi dicsőséget szerzett Dalegyületünk megérdemelt támogatása érdekében, de magasabb zenei művelvézet szempontjából is teljes számban megjelenve, hálás elismeréssel adózzék a derek karmesternek, Morascher Hugó zenetanárnak, ki úgy az ének- és zeneszámok kiválasztásában, mint a legalkalmasabb szereplők megnyerésében kiváló szakismerettel és páratlan ügybuzgalommal jért el. Ez alkalommal a sok szép karének, magánének és hangszerzene-pontok között nemcsak a már ismert összes helybeli ének- és zenekapacitásaink fognak szerepelni, hanem él.ezni fogjuk a külföldön oly előnyösen ismert hegedűművész, Király Béla hegedűjét is, ki Amerikában, Angol-, Francia- és Németországban tett művészi körutja alkalmával, mint az illető külföldi lapok igazolják, mindenütt a legnagyobb elismerés mellett mutatta be a hegedűjének behizelgő hangján a magyar zene természetes szépségeit. — Az érdekes hangverseny műsora a következő: 1. szakasz. 1. Gaál F.: „A rózsák temetése“ férfikar szopránzóval, előadja a Dalegyület zongora és vonós-zenekari kíséret mellett. A magánzólamot éneklő Hermann Helén urhölgy, a zongorakíséretet játsza dr. Török Pál. 2. Liszt F.: „II. Rhapsodia“ zongorán négy kézre előadják Roediger Melánia és Kassay Irén urhölgyek. 3. Bánffy S.: „Holdvilágos éj“ magánének, előadja Jánosy Ilus urhölgy, Zongorán kíséri Baku Katalin urnő. 4. a) Vieuxtemps: „Ckanson“. b) Király Béla: „Magyar ábránd“. Hegedűn előadja Király Béla, zongorán kíséri Morascher Hugó zenetanár. 5. Bargiel W.: „Tavaszi“ háromszólamú női kar zongorakísérettel. Előadja a Dalegyület női kara. Zongorán kíséri Szőlősi Irén urhölgy. II. szakasz. 1. Huber K.: „Olyan a te dalod“ férfikar, előadja a Dalegyület. 2. Erkel F.: „Magyar ária“ magánének, előadja Baku Katalin urnő, zongorán kíséri Kertész Albertné urnő. 3. Liszt F.: „Faust-walzer“, zongorán előadja Hollaki Arthur főispán. 4. Kovács E.: „A kesergő

leány“ magánének, előadja Mihálovits Béláné v. h. urnő. Zongorán kíséri Morascher Hugó zenetanár. 5. Brahms J.: „Czigánydalok“ a) Lásd a menni bizonyos. Számítás. b) Rózsafán, tavaszszal. Számítás. c) All a csalán az útfélen. d) Fecske, édes, drágánljak. fecske! Vegyes karok (szóló és duetténekek) zongorakísérettel. Előadja a Dalegyület vegyes kara zongorán kíséri dr. Török Pál. Hangverseny után táncz.

— **Változások a körjegyzői karban.** Vármegyénk körjegyzői karában változások történtek. Adam Dénes etedi körjegyzőt Nagyalambfalvára és László József volt felsőbologasszonyfalvi körjegyzőt Rugonfalvára körjegyzőnek választották.

— **Ipari és Gazdasági Hitelszövetkezet.** Ma (vasárnap) délután 3 órakor a polgári önképző és segélyező egyesület nagyermeben tartja rendkívüli közgyűlését a „Székelyudvarhelyi Hitelszövetkezet“ ezuttal harmadszor, hogy városunk iparosait tömörítse és eddigi alapszabályainak szélesebb körre való kiterjesztésével módot nyújtson a mai viszonyok szerint elkerülhetetlenül szükséges új berendezkedéshez. Arról van tehát szó, hogy iparos polgáraink a jelenlegi szárnalmas, sanyaru körülmények között maradjanak-e, avagy tömörüléssel: „Mindnyájan egyért és egymindnyájáért“ testvériséget fogva, megmozduljanak s lerázzák magukról a szegénység, elmaradottság bélyegét! Ha ezutóbbit jönnek, üdvösnek tartják iparos polgáraink, úgy ma (vasárnap) d. u. 3 órakor mindannyian legyenek ott a jövő boldogságuk alapját letévő közgyűlésen, nehogy ismét azt a szomorú tapasztalatot kelljen meríteni távollétükből, hogy saját sorsuk előbb vitele, javítása iránt nem érdeklődnek.

— **A székely kamara közgyűlése.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 1902. december 22-én d. u. teljes ülést tartott Tauszik B. Hugó elnök vezetése alatt. Elnöki jelentés után Uzon háromszék megyei község vásárdíj szabályzatát vették tárgyalás alá, de jóváhagyását nem véleményezték, mivel a vásáros közönségre mértékfölötti megterheléstétet róna. Örömmel vétetett tudomásul a keresk. miniszter azon leirata, melyben a kamara konkrét kérelemre tett felterjesztése kapcsán utasította Stodola József timáripari vándortanítót, hogy a kamara közbejöttével a székelyföldi timáriparosok helyzetét tanulmányozza és támogatásukra vonatkozólag mielőbb javaslatot tegyen. A Székelyudvarhely, Kézdivásárhely, Sepsiszentgyörgy, Szászrégen stb.) ugyanis virágzó timáripar volt, a melynek újbóli felsegítése nemcsak a timáriparosok gyáripari ellenhatás miatt versenyképtelenné lett csoportjaira, hanem a gazdaközönségre is kivánatos. Jelentés tételét az aradi és debreczeni székely (karácsoni) bazár különféle háziipari czikkkel történt ellátásáról és hogy a kamara elnöksége ezen bazárok megnyitására László Gyula m. titkárt küldötte ki.

A keresk. miniszternek azon leiratát, melyben tudatja, hogy a köpeczi szén szállítására további kedvezményt nem ad — sajnálattal véték tudomásul. — A köpeczi szénbánya üzemének fejlesztése ugyanis székely érdek. Megérdemelt támogatásával a bányamunkások száza jutnak Erdővidéken keresethez, az üzem csökkentése pedig a munkásnép sorsára is nyomásztólag hat. A csikszentimrei fűrésztelep munkásai számára létesítendő segélypénztár alapszabályait jóváhagyásra ajánlják. Több-kisebb ügy elintézése után elnök az ülést azon kérelemmel zárta be, vajha a kamara tagjai jövőben az osztály- és teljes-ülések iránt olyan érdeklődést tanúsítanak, minőt a kamara gondozásáért bizott székely közgazdasági érdekek szorgos szolgálata megkövetel.

— **Olvasóink újévi üdvözlétei.** Értesítjük olvasóinkat, hogy lapunkban újévi napjára külön rovatot nyitunk, amelyet a közönség rendelkezésére bocsátunk, hogy mindenki a nyilvánosság útján kívánhasson boldog újévet a jóakaróknak és ismerősöknek. Egy-egy ilyen gratuláció közlése igen olcsóba kerül. — Az újévi üdvözlétek lapunk újévi számában január 1-én jelennek meg. Megbízásokat már most elfogad a kiadóhivatal. Különösen ajánljuk kereskedők, iparosok, kávéház-tulajdonosok, korcsmárosok figyelmébe e czélszerű üdvözlési módot.

— **Tüzifa kerestetik.** A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége az 1903. évben helyiségek fűtésére szükséges 11040 (tizenegyezer-negyen) köbméter hasábfá és a mozdonyok alagyújtására szükséges 1220 (ezerkétszázhusz) köbmé-

g. v. hulladékfa szállítását 1903. évi január 8-án déli 12 óráig beadandó ajánlatok biztosítja.

Számtalan elismerővel és hirneves orvoslásnak, hogy vérszegénység, angolkór, dőbaj, gyöngeség, skrofulózis és hasonló kórtársaira és keletkezéseik meggátolására hatékonyan jó szer a Zoltán-fele csukamáj-kezelés szaga, ize nincsen, miért gyermekkorától felvett szívesen veszik be. Berejénél fogva kiváló erősítő és könnyen emészthető szer. Üvegje 2 K a gyógyszerárakbaa

Tüzifa. A marosvásárhelyi kereskedelmi tanács tudatja, hogy a m. kir. államvasúti üzemeltetése a vezetéke alá tartozó részére 1903. évre szükséges mintegy 1000 köbméter kemény, usztatlan hasábfá és 1600 köbméter dorongfa, esetleg puha, kemény szelvényes szállítását 1903. évi január 8-án déli 12 óráig beadandó ajánlatok alapján biztosítja.

Csarnok

Akkordok.

I.

Mióta csalódtam
S oly szomorú lettem:
Bánatos nótákba
Sirom ki a lelkem...
Mert ha könyeimből
Egy-egy kis dal árad:
A megnyugvás szelid
Szívárványa támad.

II.

Nem tudom én, mi bánt engem,
Azt se tudom, mi fáj bennem;
Csak azt látom, gyászban állok.
Itt is, ott is bútt talállok.

Femetőben egy sirt ásnak,
Mért nem nekem, miért másnak?
Fáradt lelkem megpihenne,
Sírátlanul, elfelejtve...

Fülei Sz. Lajos.

Fele büne meg van bocsátva.

Egy kis epizód kereszturi V-ik gymn. koromból.)

Minden ember életében fordulnak elő oly élmények, melyek ha tán gyermek vagy serdülő korában történtek is letörölhetetlen benyomást hagytak emlékezetére és lelkületére.

Többek között egy ilyen letörölhetetlen benyomás történt az én történetemmel, mely benyomás reám nézve is érdekes, mert gyakorlatilag akkor tanulmányoztam az igazmondás milyennek érdekes, másokra nézve inkább azért lehet érdekes, mert egy oly kiváló tanügyi férfi nevével van kapcsolatban, a ki 25 év óta tölt be egy tanári állást kitünően és a ki e mellett tetőtől-gödörig igazi becsületes ember.

Nagy diákok voltunk V-ik gymn. osztályosok. Egykor, hogy egy tavaszi este kollegiumi kapus után hárman, vesztünkre künn maradtunk. Kis séta, egy kis diákmesterember féle szóbeszéd után azonban csakhamar hazajöttünk. Elég hamar arra, hogy az igazgató-tanár ur által, a ki az este „jár“-t a kollegiumban, szobánkban neveltünk. Elég korán arra, hogy rossz tévelygésekből, mert „hospes“-ek is voltunk, szorongató évek között felocsudjunk.

Az „ökonomus“ oconomus tájszava (iskola) által rögtön az iskola főnöki szobába hívtak.

— Hol voltatok?! — hangzott felénk az igazgató-tanár ur véstetjes hangja.

— Hol voltatok!?

— A tornafák között voltam — mondja az egyik vakmerően; — az árnyékszéken voltam, mert a másik szégyentelenül; én, a harmadik lefolyt fövel hallgattam.

— Hazudtok, gazemberek! Mát te megne-múltál, mint Zakariás, hol voltál?! Lett hozzám intézve a kérdés.

— Én... igazgató-tanár ur... (nem mertem oly szemtelenül hazudni) Julinál voltam... (és itt mégis egy kicsit föllenttem) ujjast fódattam.

— Ugy?! Este! Özvegyasszonynál!! ujjast fódattam!?

— Ez legalább megmondja, hol volt: fele büne meg van bocsátva. De ti szégyentelenek, hazugok vagytok! Nem mondjátok meg, hogy hol voltatok?! — Mely esendő következett: — Holnap igazgatósági gyűlés elé viszem ügyeteket. Elmentek!

Kiforogtunk a szobából, mert azt nem hiszem, hogy a szoba fordult volna ki velünk, de úgy látszik mindhármunknak, mintha iszonyú gőzfürdőből jöttünk volna ki.

Egész éjszaka nem aludtam. A büntudat, de az különösen, hogy igazgatósági gyűlés elé kerülünk, valamint társaimat, de engem sem hagyott nyugodni.

Reggel felé mégis, felig ébren, felig alva azt álmodtam, hogy az „Omlós“-ról lezuhantam. Felébredtem; jól esett, hogy csak álom volt. Boldog voltam. Azaz, hogy talán boldogabb lettem volna, ha az „Omlós“-nál valósággal lezuhantam volna. A tegnapi esemény, s a ma reánk váró következmény miatt végtelenül szomorú voltam.

— Nagy napunk lesz ma, mondám társaimnak, mihelyt velők találkozom. Miért is menétek mi Julihoz? Miért is hogy reátok hallgattam?

Az a Juli egy nem is olyan esunya, nem is olyan ügyetlen — javakorbeli asszony, a kollegium kifli árulója volt. Szerettük. Olyan a családhoz, a kollegiumhoz tartozónak tekintettük. A rokonszenv, no meg a friss kifli szaga vitt hozzá ama végzetes estén. De rendkívüli időben, kapuzárás után és így a gyanút magunkról el nem háthattuk.

— Fiuk! — szólalt meg az egyik közülünk. Tudjátok-e, hogy ma 10—11-ig az igazgató tanár urral algebra óránk van?!

— Bár legalább az ne volna — mondánk ketten is, de vártuk a szót, azt híven, hogy pajtásunknak valami ügyes mentő gondolata támadt.

— Én bár tudom az algebrát a cettig, még sem megyek ma órára, mert félek; mondjátok meg, hogy beteg vagyok.

— Én sem megyek, én is félek — mondja a másik. Az a néhány percz, is purgatorium volt reám nézve ott a seniori szobában, hát egy egész hosszú óra, mikor még a mai feladattal sem vagyok teljesen tisztában.

Ök is félték, pedig gyenge természetemmel fogva is, én feltem csak istenigazában.

A 9—10-ig tartott óra végefelé járt. Az algebra óra rettenetesen közeledett.

Éreztem, hogy azelőtt kellene valami okosat tenni, hogy legjobb lenne, mielőtt az igazgató tanár ur lakásából elindul, otthon töredelmes vallomások között megkeresni és megkérni szépen, hogy most az egyszer bocsásson meg nekünk; ez az utolsó évünk e helyen; ne kellessék rossz erkölcsi bizonyítványt vinni Kolozsvárra; igérjük, hogy többet nem vétkezünk.

A gondolat nem lett volna rossz, de a vezérszereptől előre, már magamban tiltakoztam.

Alig jöttünk ki az algebra előtti órától, gondolatom velük azonnal közöltem, kik már szökni, menekülni akartak.

— Tudjátok-e, hogy mit mondott Bem: „Ha a hid elveszett, Erdély is elveszett“ — kezdém a nagy jelentőségű idézettel. Én is most azt mondom, ha e pár pillanatot fel nem használjuk, a mi ügyünk is elveszett. Takács, te vállald el a vezérszerepet, mert te vagy a legnagyobb de az is te vagy, a ki hazudtál első sorban.

Takács a vezérszerep ellen hamarosan tiltakozott és űtőre mutatott.

— Igaz! Karcsi, te vagy a legokosabb közülünk, az osztályban is az első fiuk közül való vagy; téged az igazgató ur úgy is nagyon szeret, megbocsát nekünk is éretted. Ne is tiltakozz, hanem vezess és siessünk, mert minden percz késő lehet.

— Menjünk hát — mondá űtő jól kiesztetett ravaszszággal és oly határozott mozdulattal, mely nyilván azt árulá el, hogy egyedül ő ura a kritikus helyzetnek, ki tisztában van a teendővel.

— Megyünk! — és mentünk utána az igazgató ur lakására, aggodalommal és reménységgel.

Az ajtónál hirtelen megállott. És épen olyan erélyesen mondotta, mint a milyen gyorsan az ajtón kopogtatott, hogy »Lajl! eredd te vezess, mert neked fele bűnöd meg van bocsátva.«

Megvallom, hogy ezen fordulatra legkevésbé sem számítottam, hiszen én voltam, a ki a vezérszerep ellen már a gondolatnál tiltakoztam. De nem lehetett már kitérni. Az ajtó feltárult belülről és mi az igazgató tanár urat láttuk előttünk már, azaz láttuk volna, ha szemünket fel mertük volna emelni, de mi inkább lappelink orrát tekintgettük.

Én hozzáfogtam a nem várt, nem keresett vezéri tisztemhez. Valamit rebegni kezdettem, hogy:

— »Itt... együtt... vagyunk...«

— »Látlak! az este is ott Julinál együtt voltatok! Inkább mutattok, szemléltettük, mint szóval mondtok, hogy sajnós ugy van. — »Azért jöttünk,« — »hogy elpáholjalak!« — »hogy bocsánatot kérjünk s felfogadjuk, hogy többet nem vétkezünk.«

— »Nó nem botollak meg, pedig azt is megérdemelnétek. Igazgatósági gyűlés elé nem viszem ügyeteket; megbocsátok most az egyszer nektek. De ha első eset volt, egyszersmind utolsó is legyen ballépésetek. Szajatok hazugságra ne nyiljék többet s lábaitok tilos utakra ne, soha se vezéreljenek titeket...«

Csak magunkban fogadkoztunk, csak mély meghajlásaink jelzésként, hogy úgy leszen, mert a meghatottságtól nem tudott szólni egyikünk sem.

Tizenkilencz éve mult már ennek, de azért ma is, valahányszor eszembe jut ez esemény, mindannyiszor elevenen cseng fülemben a kedves szózat: »fele büne meg van bocsátva.« Tizenkilencz év után is él bennem és híven őrzöm a az atyai kedves tanácsot lelkemben. És mig élek, hálásan gondolok a szigorú, de atyai jóindulatu igazgató tanár urra, a ki engem felemlelt osztálytársaimmal, kedves barátaimmal együtt egykor oly édes jószággal és hathatósan megleckéztetett.

Most 30 éves tanári és 25 éves igazgatói működése alkalmából tanártársai, a tanuló ifjuság és ezen iskolából kikerült ezernyi ezer tanítványai, szeretve tisztelői nyilvánosan, avagy csak gondolatban is tisztességet tőnek neki. Én is részt kérek a kedves kötelességből és legőszintébb, legigazabb tisztelői sorában, hálás szívem egész hevével óhajtom, hogy Sándor János székelykereszturi gymnásiumi igazgató-tanár urat a jó Isten a tan- és nevelésügy szent szolgálatára örömkre, sokáig éltesse, hogy tapintatos eljárásaival és bölcs tanácsaival sokakat még az erény és igazság taira vezethessen.

Máté Lajos.

Szerkesztői üzenet.

Többeknek. Beküldött kézírataik a közlendők között vannak s most már jövőre a „Székely-Udvarhely“ hetenkint kétszer jelenvén meg — mielőbb sorra kerülnek. Szíves üdvözet!

Hivatalos rész.

Járványok. Udvarhelyvármegye alispánjától. Ad. 18275., 18475., 18160., 18616., 18639—902. alisp. sz. Székelyudvarhely város polgármesterének és valamennyi községi előljáróságnak. Közhírré tétel végett értesitem, hogy a Muzsna község szarv smarha-állományában, Vargyas község kecske-állományában, Pálfalva, Mátisfalva és Szolokma községek szarvasmarha-állományában a járványosan uralgott ragadós száj- és körömfájás megszűnt s az ezekre vonatkozó zárlatok feloldattak. Agyagfalva és Magyaros községeket a veszkerületből feloldom, míg Szolokma továbbra is a veszkerületbe marad. Székelyudvarhelyt, 1902. december hó 24-én. Dr. Damokos Andor, alispán.

Marhalevél úrlapok jövő évi beszerzési helye. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 18693—902 alisp. Székelyudvarhely polgármesterének és valamennyi községi előljáróságnak. A magyar kir. pénzügyminiszter urnak f. évi 113016. szán alatti leirata értelmében a kincstári bélyegmarhalevél úrlapokat 1903. évi január hó 1-től kezdődőleg nem az alispáni hivatal, hanem a királyi adóhivatalok szolgáltatják ki. A községek e rendezett tanácsu városok marhalevél úrlap szükségletüket tehát többé nem az alispáni hivaltól, hanem azon kir. adóhivaltól, illetve az

NAPTÁRAK, író- és levélpapírok, borítékok, ténták s mindenféle nyomtatványok és irodai szerek DÚS VÁLASZTÉKA van a „SZEKELY-UDVARHELY” kiadóhivatalában (BETEGH PÁL könyv-, papír-, író- és rajzszerekkereskedése Székely-Udvarhelyt.

4020 - 902. tlkvi.

Hirdetmény.

Telekfalva községnek az árvátfalvi II. Rész. amú telekjében 1., 4., 5/1., 5/2., 6., 8., 10. rendszám alatt felvett erdő és legelő bir-birtokszéjegyzés következtében átalakítás az el egyidejűleg azokra az ingatlan- nézve, a melvekre az 1886. évi XXIX. t. cz., 89. évi XXXVIII. t. cz. és az 1891. évi t. cz. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjog-bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cz. cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzői bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan hatósítottatik.

Ez azzal a felhívással tételük közzé:

1. hogy mindazok, a kik az 1886. évi t. cz. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve a kik az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban, az 1891. évi XVI. t. cz. 15. §. a) pontjában foglalt ki-tatásait, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 15. §. a) és az 1891. évi XVI. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi t. cz. 22. § alapján történt törölések érvény-ségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1903. évi június hó napjáig** bezárólag a telekvi hatósághoz nyújtsák be; mert az ezen meg nem hosszabít záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki idő-alapon nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára szolgálhat;

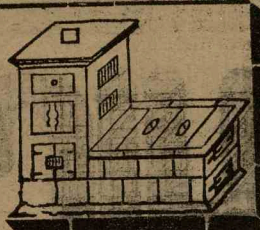
2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ainak értelmében ideértve az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondás-kívánnak élni, írásbeli ellentmondásaikat hat hónap alatt, vagyis **1903. évi június hó 20. napjáig** bezárólag a tlkvi hatósághoz nyújtsák be; mert ezen meg nem hosszabbítható záros ha-táridő eltelte után ellentmondások többé figyelembe vételi nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a tlkvi átalakítása gyában tett intézkedések által, nem különben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t. cz. szerinti eljárás az nak folyamán történt bejegyzések által előbb ert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban ártva vélik, ideértve azokat is, a kik a tulajdon- arányában az 1889. XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e kintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket tlkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1903. évi június hó 20. napjáig** bezárólag nyújtsák be; mert ezen meg nem hosszabbítható záros ha-táridő elmulta után az átalakításkor közbe jött ves bevezetésből származó bárminemű igényeit jóhiszemű harmadik személyek irányában többé em érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pe-g csak a törvény rendes útján és csak az idő- zben nyilvánkönyvi jogot szerzett harmadik sze- lélyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak t, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmint egy- zeri másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pót- olag benyújtanak, az eredetieket a tlkvi hatóság- nál átvehetik.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.
Székelyudvarhelyt, 1902. évi október hó 27.

MIHÁLY,
kir. tvszéki egyesbiró.

PAPP ZAKOR
ENDRE
VASKERESKEDÉSE
Az „Arany Kaszá” hoz
SZÉKELYUDVARHELYT.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki közönség igen becses figyelmét fel-hívni dusan berendezett

vaskereskedéseme.

Nagy raktárt tartok mindennemű leg-jobb minőségű rudvasokban, főző és me-legítő kályhákban, pület- és butorvasa-lás, konyhaberendezési cikkek, minden-nemű szerszámok legjobb aczélból, gondo-san készített váltokekben. — Legjutá-nyosabb ár és pontos kiszolgálás mellett eszközök. — Szives pártfogást kerve, jegyzek **PAPP ZAKOR ENDRE** vaskereskedése az „Arany Kaszá” hoz.

Egy Hallwood
fizetőpénztár „öt”
más gyártmányu
fizetőpénztárt
helyettesít.

Ön is tudja meg,

hogy a The Hallwood Cash Register Company által Ameri-kában gyártott fizetőpénztárak a legtokéletesebbek és ez idő-szerint a legjobbak a világon,

merta The Hallwood fizetőpénztár-nál elérhető, hogy a főnök egy pil-lanati alatt, egy tekintésre meg-láthatja, hány Receptért fizető vevője és azoktól vég-összegeben mennyi bevétele volt, ugyanakkor azt is látja, hogy hány vevőjének össze-sen mennyiért adott el kézi el-adást, valamint megtudhatja, hogy különlegességért, vagy saját külön-legességért hány vevője és azok-tól összesen mennyi volt a be-

vétele. Végül óhajra még egy ötödik végösszegező is áll rendelkezésre, mely egy külön a körülmények-hez mérten bármire alkalmazható.

Tehát elvitázhatlan, hogy a The Halwood-féle fizető pénztár, a mely „öt” műveletet végez, „öt” más gyártmá-nyu fizetőpénztárral ér fel, minthogy ezeknek csak egy összegezőjük van és így csak egy művelet forgalmát összegezik.

THE HALLWOOD
CASH REGISTER CO
BUDAPEST, VI., DALSZINHÁZ-UTCZA 10.

Egy Hallwood
fizetőpénztár „öt”
más gyártmányu
fizetőpénztárt
helyettesít.

Az 1895. évi cariói s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon diszoklevéllel és aranyéremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünő sikerrel használt külszer a biztos és kiváló gyors hatású **REUMA-SZESZ** köszvény, esuz, reuma, ischias stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb köszvény és esuzfájdalmakat is már néhány-szori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb 2 korona 40 fillér.

Szegfü créme

szegfü, májfolt, mitesser s az arc-és kézbőr mindennemű tisztátlansá-ai ellen. Főuri körökben is előszeretettel használva. Ára 1 korona.

Szegfü powder

a tein-nek üdeséget s finomságot kölcsönöz. — Fehér, rózsaszin s créme színben. Egy doboz 1 korona.

Szegfü fogpor

a fogak s foghús épségben tartására. A száját dezinficiálja, a fogaknak vakító fényt kölcsönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 korona.

Szegfü szappan

a legfinomabb tolett szappan, ki-váló kellemes illattal. Egy darab 80 fillér.

Haj-elixir

a haj hullás, kopaszodás, fejkorpa s haj-kikopás biztos meggátására szolgál. Egy üveg 3 korona.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes bekül-dése után küldi a készítő:

Főraktárak Budapesten: Török József gyógyszerárában, Király-u. 12. és az Egger-féle „Nádor gyógyszerár”-ban Váci-körut 17. — Helybeli raktár: Solymossy János gyógyszerárában (Kossuth-utca) és Lengyel Samu gyó-gyszerésznél, Székelykeresztur.

Tokaji china-vásbor legkitünőbb minőségű saját készítve. Kitünő és biztos hatású szer vérszegénység, sápkór s idegesség ellen. Gyermekkel kellemes ízénél fogva igen szivesen veszik be. Fél literes üveg 5 ko-rona, 1 liter 9 korona.

Tourista olaj az egyedüli biztos szer tyukszem, szemölcs és bőrvastagodás gyökeres kigyógyítására. — Egy üveg 70 fillér.

Gyomorbor legkitünőbb minőségű tokaji asszu ür-mösből készítve. Biztos hatású a már legrégebb gyomorhajók gyógyítására. Étvágytalanság, székrekedtség, görcsök s gyomorsütés egyedüli biztos óvszere. Egy üveg ára 3 korona.

Kapható csaknem az egész gyógyszerárakban.

VIDDER GYULA
gyógyszerész, Sátoraljaújhely.

Törlő- és táblaszivacsok

legnagyobb választékban, olcsó árak mellett a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában kaphatók.

Sz. 9868—902. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye székelykereszturi járáshoz tartozó Szent-Erzsébet székelyhelyi rendszerített körbábi állás megüresedvén, annak betöltésére az alábbi pályázatot nyitom.

A körbába jövedelme:

1. Rendes fizetés 100 korona.

2. Lakbér 40 korona.

3. Minden születési esetenél 2 K működés díjt, avagy rendes véka gabonát követelhet.

Ennek folytán felhívom az érdekelt pályázókat, hogy folyamodványaikat **1903. január 30-ig** az alólírtához annál is inkább adják be, mert később beérkezett folyamodványaik figyelembe vehetőek nem lesznek.

Székelykeresztur, 1902. december 12.

1—3

G Á L F F Y, főszolgabíró.

Székely borkereskedés

részvénytársaság

Székelykereszturon
tisztá, finom zamatu**BOROKAT**

árusít **jutányos árakban**. A közönség saját érdekét védi meg, ha innen szerzi be szükségletét.

Forgalomban levő borai:

Asztali	1901. évi	40 fillér
Asztali (szénaveresi)	1901. "	48 "
Finom asztali	1895. "	52 "
Pecsenye	1892. "	56 "
Schiller (piros)	1896. "	52 "
Ráczürmös	"	56 "
Rózsamáli	1896. "	64 "
Rizling I.	1890. "	90 "
Rizling II.	1896. "	72 "
Leányka	1890. "	120 "

Életrevalóság, becsületbeli dolog megbecsülni, pártolni a nagyközönség érdekét szolgáló intézményeket. Élheteretlenség, gyámoltalanság ellenkezőt cselekedni.

Képes és mesés

könyvek. valamint más karácsoni és alkalmi ajándéku legalkalmasabb tárgyak a „SZÉKELY-UDVARHELY” kiadóhivatalában kaphatók.

Szám: ad 5596—902. fszb.

Faarverési hirdetmény.

A homoródalmási közbirtokosság tulajdonát képező s az ideiglenes üzemtervben 1901—1905. évekre kihasználásra előírt 17.280 k. holdról a hatósági becslés szerint 9262 m³ bükk müfa és 37.048 m³ bükk tűzifából álló fatömeg 15.838 korona becsár mint kikiáltási ár mellett **1903. évi január hó 10-én délelőtt 10 órakor** Homoródalmás község házában írásbeli zárt ajánlatot egybekötött nyilvános árverés útján becsáron felül el fog adni.

Az írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt az árverés vezetőjének adandók át.

Az árverésen résztvevők a kikiáltási ár 10 százalékát 1583 koronát bántpénzben, avagy óvadékképes értékpapírban letenni kötelesek.

Utóajánlat egyáltalában nem fogadtatik el. Az árverési és szerződési feltételek a közbirtokossági elnöknel Homoródalmáson megtekinthetők.

Homoródoklánd, 1902. évi december hó 7.

SZABADY TIVADAR

főszolgabíró helyettes.

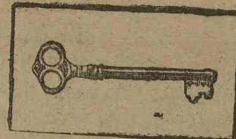
Nyomatott a kiadó- és laptulajdonos Beleg Pál könyvnyomdájában Székelyudvarhelyt 1902.

SCHICHT -féle**SZAPPAN****VÉDJEGYE**

szarvas

vagy

kulcs

Legjobb, legtartósabb és legolcsóbb szappan.
Mindenütt kapható.

KÉPES LEVELEZŐLAPOK

gyönyörű kivitelekben, legnagyobb vártékban állandóan kaphatók a „Székelyudvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése). **UJDONSÁGOK!**
Több százféle változat!

Egyedül valódi angol**Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA**

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll.

Allein echter Balsam
aus der
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez: 1. Utólérhető hatáson gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotokban, enyhíti a hurutot, csillapítja a váladékot, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legrégebb bajokat. 2. Kitűnő hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Megelőzően gyógyítja a gyomor- s a bél-betegségeket és szagatásokat a testben. 5. Széliden mozditja elő a székelést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadítja a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az átvégyszorogást, emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatot tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájhurutnál, a szájnak s a gyomornak büzeit. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbánczok, fülgyulladás, varak, megfagyott s megégett tagokra rüh, fekély s bőrduzzadás és ropedás stb. esetében megszünteti a fejfájást, zugást, szagatást, közhányást, fülfájdalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apácza védjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem gyáramból rendelnek eredeti szab. kartonokban Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona. Bosznia és Hercegovina részére 4 korona 40 fillér. Kevesebb nem küldetik széjjel. Sztéküldés csak előrefizetés vagy előleg küldése mellett.

Miért szenved ön? holott minden féle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatánál, rendkívül jó hatása, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél utólérhető. A valódi centifolium kenőcs alkalmazható: A gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, tolvábbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csont-évesedéseknél, vágás, szurás, lővés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgüles, a lábnak járásközben történő kisebesülése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb., stb. eseteiben. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással, postai szállítási díjjal együtt **3 korona 60 fillér.** Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülső hamisítások vévésétől s arra ügyelni, hogy a tégelybe be van-e a fenti védjegyem és czégem: **Thierry (Adolf) Limited gyógytára az „Orangyal Pregradában, égetve.**

Ezen gyógyhatásukban fölülmulthatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régebb, annál értékesebb és hathatósabb, nem árt sem a fagy, sem a ményvel járnak, legalább az orvos érkeztéig, majdnem minden esetben segítenek és eredményesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték- és hatáskülsőlyt ugynevezett pótszereket venni, melyekért a pénz haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan, világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készenlétben kellene lenni. Hol olyan nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és czimezzük:

Thierry (Adolf) Limited „Orangyal-gyógytár” Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn

mellet. Központi raktár Budapesten Török F. gyógyszerertárban, Zágrábban Mittelbach S. gyógytárban és Bécsben Hradi L. gyógytárban.

